

מאיר הרציון (משמאל) בחברת אריק שרון (לידו) ומשה דיין, בשלידים אחדים ממפקדי פעולות-התגמול של שנות החמישים

לעמוד במ'בחן-ולנצח

— זוהי תמצית תורתו של מאיר הרציון, לוחם הצנחנים הנודע, שידע להתגבר על האתגרים שהציב לעצמו. בימים בהם לחם מעבר לקווי האויב רשם גם פרקי-זכרונות, שחלקים נבחרים מהם יתפרסמו החל מהשבוע הבא ב"ידיעות אחרונות"

הרציון להרחיק בהכרח, שר צנחו באותו זמן כערך בי מיתלת, ופנתירו הפרטי. על אף אכזבנותיהם הקשות של הרציון, לא פסק הוא מלי

נאח אילו כהן

אחת גדולה, כדי שייפסל על ידי הרציון. כשהיה חוזר מפעולות היה נוהג לאסוף את האנשים, מנתח את הליקויים, מסביר ומתקן.

פעולת כינרת

על נגישות הקשרים בו אישית מיטת לשונות עם חבי ריו. כשהיה מסתובב בבסיס או במקום אחר, הקדיף לרוב להתבודד. באותם רגעים הירבה, מן הסתם, לחשוב על הפעולות ועל לקחייהן. רבות מחשבותיו אלו רשם על דפי יומן, אותם נעל בארזיו הפרטי. חומר נוסף מאותו יומן, תחשוף את מחשבותיו ולבטיו של הרציון, כלוחם וזאבם וזה רק עתה לפרסום פומבי, בצורת ספר, שיופיע בקרוב. פרקים נבחרים מספר זה יפורסמו החל מהשבוע הבא ב"ידיעות אחרונות".

השיא, אליו הגיע הרציון כלוחם, היה בפעולת כינרת, ב-1956. משימתו בפעולה זו הייתה לכבוש את המוצבים הסוריים בקורסי, שהטרידו ללא חרף את הדייגים כי כינרת, כדי להפתיע את חי סורים, שהרגישו כה בטוחים במוצביהם. בחי, "הר", לבוא אליהם מכיוון בלתי צפוי לי חלוטיו. הוא הצליח עם אנשיו לרמת-הגולן, ומשם הגיע אל עורפם של המוצר בים הסוריים.

ציון לשבח

כשנתן את פקודת האש, פרצו אנשיו לתוך המוצבים. במרבית המקרים תוכננו ה' סורים עוד לפני שהספיקו לקלוט את המתרחש, ולהשיב אש. מאיר עצמו נכנס לתוך חדר הקצינים שבמוצב המר-נוק, והפתיע קצין וסמל בשר עת משחק-קלפים. השניים ניסו לשלוף אקדחים, אך צורר קצר מתת-המקלע של מאיר שיתקם.

ומן קצר אחרי הפעולה התבשר הרציון, כי ה' רמטכ"ל דאז, משה דיין, החליט להעניק לו ציון לש' בח על מנהיגותו וכוחו הפיקוד המעולה, שגילה ב' פעולת כינרת.

הציון-לשבח בא גם להביע את הוקרתו והתפעלותו של דיין מהרציון, כלוחם וכי מנהיג. לא אחת התבטא דיין, כי מאז בריכוזבא לא קם לעם ישראל לוחם כמאיר הרציון. הימים שאחרי כינרת, היו ימי שיא בפעילות הצנחנים. ואז, בפשיטה על משטרת איראק, נפגע מאיר מצורר כדורים, והתמוטט סמוך ל' בניין המשטרה. רופא ה' יחידה, ד"ר מוריס אנקלביץ, שחש אלוהי, מצא כי מצבו חמור ביותר. כדי להציל את חייו של הרציון, ביצע ה' רופא ניתוח בגרוננו במקום הקרב. ניתוח מאולתר זה איפשר להרציון שנחנק לני שום, ולמעשה הציל את חייו. רופאי בית-החולים, לשם הובא, הטילו בתחילה ספק אם יוכל להמשיך לחיות. כי שהראה סימני התאוששות, היתה קביעתם, כי לעולם לא יוכל לחזור לעבודה פוית.

חוות בקר

באותם ימים קשים בבית החולים, תוך כדי תרגילי פיוזתרפיה, שנועדו להחזיר חיים לגופו הפגוע, הירבה

מאיר הרציון העוז וקוריו

בהשקפה, "יחידה 101" היה מאיר מהרציונים "ה' הנישו בקשות להתקבל ל' שירותיה. לאחר ראיון קצר עם אריק שרון, הודיע לו אריק, כי הוא בסנים. כבר באימיניה הראשונים התגלה מאיר כלוחם טעולה. אריק גם הכיר בכוחו הפיקוד הממון במאיר.

הצלחתה של "יחידה 101" בפעולות מעבר לגבול והצ' לחתו של מאיר הרציון ב' תוכה, באו תודות לדרך ה' טיפול היעילה ותכנונה של אריק שרון באנשיו. הוא ידע להלהיבם וליצור בקירבם מתח של אימונים ותודעה לקראת מה הם חולכים. תוך זמן קצר הגיעה היחידה ל' כושר לחימה, שלא היה דומה לו בכל צה"ל. כעדות ל' גיבושה החברתי של היחידה, יכול לשמש העונש הקשה ביותר, שניתן היה להטיל אז על חייל מחיללה — אי' שיתופו בפעולה.

אריק איפשר גם לכל אחד ואחד מאנשיו לגלות יוזמה אישית. וכאן הקדים מאיר הרציון את כל חבריו.

בלב חברון

לימים, כאשר הרציון נדד כמפקד המעולה ביותר שבי יחידה, לחמו אנשיו על ה' זכות לצאת עמו לפעילות. הרציון מצידו, שכונה על ידי חבריו בכינוי "הר", אהב לבחור בעצמו את הלוחמים שיצאו עמו לפעולות. תחילה נהג לבצע עם אנשיו, "חדי רות קטנות", לעומק של קילומטרים אחדים. אחריכ'ן, הוליד כבר את אנשיו ליעד דים שנמצאו עשרות קילו' מטרים בתוך שטח האויב. אחת הפעולותיו הנודעות ביותר היתה הפשיטה ללב חברון. כליל שלג, כשבר הסמפרטורה מורח על מספר פעולות מתחת לאסס, יצא הוא עם עוד שלושה לוחמים לתקוף את ביתו של מנהיג כניפיות ערבי, שגר בהברון. על אף המרחק הגדול, תנאי מוג'האוויר והשטח הקשה ל' תנועה, הפסיק הרציון לחי דור ללב חברון, לתקוף את היער ולחזור, עוד לפני עליית השחר, לשטח ישראל.

פעולה אחרת היתה טיפת קצין סורי יחד עם אנשיו העפיל, "הר", אל רמת-הגולן, שם מארב בצד אחת הדרכים הראשיות, ולכד קצין סורי בכיר. בדרך חזרה נכנס אל ביתו של פלח ערבי, ששה שם קפה שחור, והטיפ ל' דיירים פרק בציונות... הרציון, שהיה, "אנרכיסט" בנחל, הקפיד על משמעת מוחלטת בעת פעולות. חבריו מאותה תקופה מספרים, כי די היה לחייל לטעות טעות

יפות-הנשם, שירדו ללא הפסק באחד מערביי פסח 1956, לא התרדו צעיר לביש מדי האק' שיטב על מסלל בנתיחות החנכי בירושלים. מסעם לפעם שלה הצעיר במט כוחוני שקונו, ואחר המשיך לנמנם על מסלול-העץ הרטוב.

כשירד הלילה, גואש מאיר הרציון מלהמתין לשני חבריו, עימם קבע פגישה ליד הספסל. יחדיו הם החלטו לבצע הדירה עמוק-טווח לתוך ליבה של ירדן, להגיע לעיר ירית, ולחזור לירושלים. היעדרם של השניים לא מנע מהרציון לצאת ליעד המרחק והבלתי-מוכר לו, לבדה הוא בחן את המפה הטופוגראפית שבידו, סימן לעצמו את נתיב-התנועה, ופתח בצעידה מהירה לעבר שטח ירדן.

בית ההורים

הדירה עמוק-טווח מסוג זה היתה אוניברסלית לדמיונו של הרציון, במציאות וב' אנדוה שגולדו סביבו. את תכונות התעוזה, קור' חרות, האהבה למרחבי השטח וכוחו הגיוס המופלא, רכש מאיר בבית הוריו. אמר, ש' היתה צברית, ואביו, שעלה מרוסיה, חינוכו אותו מילדות לפאטריוטיזם, ונתנו לו להל את חייו לפי רצונו. כשהיה ילד נהג להתפאר במעשי הגבורה של הוריו, שבגידוד לרבים אחרים, לא חששו להתיישב בסביבה, שהיתה מלאה ישובים ערבים.

אמו של מאיר, שהיתה ידועה בארץ-ישראל הקטנה, כאשה שאינה יודעת פחד, חינכה את בנה ואת בתה, שושנה, שגולדה שנתיים את ריכך, ברוח זו.

הסיפור שנפץ באותם ימים על אמו של הרציון, היה כזה: כמורה התגברת היא בענות השלישים לצאת ולחורות את הילדים היהודים בבגדאד בירת עיראק. לעיר זו היא הגיעה כדרך-לא-דרך. נקרה ויחיה היתה עם חמי' שה ערבים ב... מניית ערבית. עם סרוץ מלחמת השיח' רור, כשמאיר היה בן 14, עברה משפחתו להתיישב ב' איזור הגליל. באיזור זה למדו מאיר ואחותו להכיר את הטבע. יחדיו טיילו במר' חבים הצעירים והמוריקים של האיזור. כעבור חודשים אחדים, הכירו השניים את האיזור כאת כבידם. באותם ימים היתה למאיר אהבה גיוספת: אוסף זחיות שלו. שעות ארוכות ישב ליד חצר הזחיות הפרטיות שלו, והירה.

מות האחות

הצמאון אל הטבע, אל גור פים חדשים ובלתי מוכרים הוליד את מאיר, לעיתים לבדו ולעיתים עם חברים, אל מרחבים חדשים. הוא טייל בגלב ובמדיבר-יהודה, והכיר ערוץ. באחדים מן הטיולים נהג לחצות את הגבול ולטייל קצת בשטחו של האויב. שושנה אחותו המשיכה גם היא בטיוליה. באחד מהם — מצאה את מותה. היה זה ב' טיול שערכה במדיבר-יהודה עם אחד מחבריה. באחד ה' ואדיות המובילים לירושלים

לעמוד במבחן ולנצח

ובמקביל המשיך בסאמציז לחשיג הלוואות כספיות. בספטמבר 1959, לאחר תקופה ארוכה של חיפושים, החליט הר"ציון להקים את חוותו על כאוכב אליהוא, בעמק בית-שאן. הנוף הפך סים, המרחבים העצומים של מידרונות בלתי מעובדים, הם שלכדוהו. יחד עמו עלתה להתיישב במקום שומם, צחיח ופראי זה, רותי בת קיבוץ גבע, שנישאה לו זמן קצר קודם לכן.

מאבק הקיום של הר"ציון ככאוכב אליהוא היתה הסלי חמה הקשה ביותר בחייו. המקום היה עזוב וקשה ל"עיבוד, אבל אידיאלי להקמת משק בקר", סיפר פעם. "היינו צריכים להתחיל הכל מחדש, וליצור יש מאין. אבל זאת היתה תקופה גמלאה, כי ידעתי שכעת אני מתאושש לגמרי מן המשבר, חי, יוצר ועושה משהו הראוי להתכבד בו".

אך גם במקום זה המשיך הנולד להתאכזר אליו. באחד הימים, כשחזר מקניית בע"פולת, ראה כי צריף מגוריו עולה באש. יחד עם אשתו היה צריך להתחיל בבניית בניין חדש. גם מזג האויר לא האיר לו פנים. לא אחת סחפה הרוח את חבילות ה"חציר, שאסף למען עדר הבקר שלו.

אך, בסופו של דבר, ניצח "הר" גם במלחמה זו. כיום פורחת חוותו ומשמשת נישא להתחילה כפי חברי המושקים שפסיבה.

מאיר, המתגורר בחווה עם אשתו וילדיו, שנולדו במקום, ממעט לעזוב אותה. אחת ה"פעמים היחידות שעזב את חוותו לתקופה ארוכה יחסית היתה בזמן מלחמת ששת הימים. על אף היותו משוחרר משירות צבאי בשל נכותו, התייצב בימי הכוננות הרא"שונים באחת מחטיבות הצנחנים. במלחמה היה הר"ציון בסירת הצנחנים, שלחמה בירושלים. תופעתו על ג'יפ סיור, כשהוא לבוש מדוי צבאיים, כמו בימים הטובים ההם, עוררה התרגשות גדולה אצל חבריו הוותיקים מימי פעולות-התגמול. "לא האמנו, כי נזכה עוד לראותו עמו בקרב", סיפר אחד מהם.

הר"ציון עצמו, ניסה באחד מפרקי זכרונותיו להסביר ליצנחנים שהופתעו לראותו ב"ירושלים, כמו לאותם חברים, שלא האמינו בכוחו להקים את החווה, את סודו.

הוא כתב: "ייתכן שהי מטרה האמיתית בחיי היא לשוב ולחוש במתיחות ה"בלתי מודעת ושוב לעמוד ב"סכנות, לחזור לקראת מטרה רחוקה וקשה, לעמוד במבחן — ולנצח".

(הנושך מקטור 13)

עבודה קלות. גם גורמים אזרחיים שונים, אליהם פנה בבקשה להלוואת כספים, דחוהו והגדירו את תוכניתו כ"שיגעון". אך "הר", בעק"שנות האופייניות לו, התליט שאפילו אם הוא "חצי בן אדם", יתגבר גם על אתגר זה. כדי לחסוך כסף, עבד זמן קצר כאורח עובד צה"ל.

